

Alsóvány 1.: A bányatelek ÉK-i középső részén, a 01449/2 hrsz. tábla É-i szögletében, a táblában levő füves, egykor vizenyős mélyedés K-i partján terül el a nem pontosan körvonalazott jelzésű régészeti lelőhely: őskori és Árpád-kori település. A levágott kukoricával és gyommal többnyire fedett területen elszórtan találtunk leleteket kb. 150×100 m-es területen. A lelőhely valószínűleg nagyobb kiterjedésű a jelzetnél.

A szeptember 20-i szemlekor a 01449/2 hrsz. tábla DNy-i sávja nemrég szántott-tárcsázott terület, ÉK-i nagyobbik részén a gyom és a silózáshoz levágott kukorica jelentős mértékben fedte a felszínt. A terület tehát nem volt alkalmas a régészeti leletek felszíni megfigyelésére. A tábla középső és K-i részén leletet nem találtunk, de a korlátozott megfigyelési lehetőségek miatt nem zárható ki biztonsággal régészeti lelőhely megléte ezen a területen.

DINNYÉS ISTVÁN

104. Bugyi, Nemesráda

(Pest megye) Ő, LT, Sza

A Bugyi 01554 hrsz. területen tervezett bányatelek a település külterületének ÉK-i, Nemesráda határrészén terül el. Északon az Alsónémedi-Bugyi közigazgatási határ, K-en a XXX. csatorna, DK-en a Bugyi belterületről az 5. főút és Alsónémedi felé vezető műút, DNyNy-on erdők határolják. A tervezett bányatelek területének Ny-i kb. 2/3-a a 19. század vége óta szántó, ÉKK-i harmada ekkor még rét-legelő a rendelkezésünkre álló térképek szerint. A legelőterületekből a 20. században fokozatosan szántók lettek, mára csak az 55-234 szelvényen is szereplő csatornaparti rétfolt maradt meg a bányatelek DK-i szélén. A bányatelek közepén levő erdőfolt 50 évnél idősebb. A terület tehát zömmel szántó, melynek kisebb-nagyobb parcelláin általában kertészeti jellegű termesztés folyik.

A terület talaja nagyrészt humuszos homok, kötöttebb talaj csak a csatorna menti területsávban van.

A 2003. szeptember 29-i helyszíni szemlekor az erősen fedett területrészek kivételével megvizsgálhattuk a bányatelek területének nagyobb felét, jó megfigyelési lehetőségek mellett. A tervezett bányatelket K-en határoló XXX. csatorna egykori ér medrében halad, egyedül az ÉK-i saroknál vágja át egy Ny-K magaslat K-i végét. Az egykori ér és csatorna Ny-i partján kb. 100–150 m széles sávban terül el a régészeti lelőhely: őskori, kelta, szarmata-késő szarmata település. Leletek: edénytöredékek, állatcsontok, patics, malomkőtöredék. A lelőhely É-i kiterjedését a közigazgatási határ mentén levő, kultúrnövényekkel fedett parcellákon nem vizsgálhattuk. D-i kiterjedését parlagon hagyott, gázos részen pontosan nem körvonalazhattuk.

A tervezett bányatelkeknek a régészeti lelőhelytől D-re és Ny-ra levő részén régészeti leletet nem találtunk. Ezen a területrészen – annak ellenére, hogy kisebb-nagyobb parcellákat nem vizsgálhattunk meg – fel-

színen megfigyelhető régészeti lelőhely nagy valószínűséggel nincs. Felszínen nem észlelhető lelőhely (temető) megléte azonban nem zárható ki.

DINNYÉS ISTVÁN

105. Cegléd, Bába-Molnár-dűlő

(Pest megye) Á

A 4. számú főút Abonyt elkerülő nyomvonalának 2003. évi kutatása során megelőző feltárást végeztünk a 4/15 sz. lelőhelyen. A főút 76+800–840 km-szelvényével baloldalon párhuzamos földútszakaszon, a lelőhely középső részén 544 m²-t tártunk fel július 21. és szeptember 7. között. A területen 22 telepobjektumot találtunk, további hat gödör a 4/15 és a 4/4 lelőhely közötti, részben feltöltődött érmederben került elő. Feltártunk 2 házrészletet, 2 szabadtéri kemencét, 8 árok-részletet, 13 gödört, 2 cölöplyukat és egy széles, árok-szerű objektumot.

Biztosan őskori vagy szarmata telepobjektum az ásatási területen nincs. Néhány szarmata edénytöredék az Árpád-kori objektumok beltöltéséből került elő. A keltezhető telepobjektumok Árpád-koriak. Szerény leletanyaguk főleg fazék- és cserépbogrács-töredékekből áll. A 4. házrészletből fenőkö, vaspánt töredéke, Árpád-kori tégladarab került elő. A lelőhelyrészlet objektumainak kb. negyede lelet nélküli. A leletanyag a restaurálást és leltározást követően a ceglédi Kossuth Múzeumba került.

KALÁCSKA RÓBERT

106. Cegléd, Bába-Molnár-, Hartyányi-dűlő

(Pest megye) B, Sza, Á

A 4. számú főút Abonyt elkerülő nyomvonalának 2003. évi kutatása során megelőző feltárást végeztünk a 4/4 sz. lelőhelyen. A 2003. július 16–17-én a főút 77+050–228 km-szelvényében és a baloldali földúton elvégzett próbaásatás és a július 24-én megkezdett gépi és kézi nyelés tapasztalataira figyelemmel a lelőhely ásatási területeit a baloldali földútnak a főút 76+870–77+050, 77+150–77+220 km-szelvényeinek megfelelő részleteiben és a főút 77+150–77+228 km-szelvényében határoztuk meg. A főút 77+010–150 km szakaszánál lévő árok-részleteket is feltártuk. 4054 m² ásatási területen 78 objektum került elő: 1 ház (?), 1 házrészlet, 1 előteres szabadtéri kemence, 43 gödör, 29 árok, 1 cölöplyuk és 2 egymás mellett elhelyezkedő kút. Lelet nélküli a 43. objektum, a 23. sz. (főleg a K-i részén) bizonyosan újkori.

A lelőhely Ny-i részén levő 42. objektum nagyméretű, téglalap alakú, lekerekített sarkú, meredek oldalú, kb. 80 cm mély gödör (ház?), nagyjából vízszintes fenekén tüzelésnyom, cölöplyuk nem volt. Fekete humuszos betöltése legalján néhány állatcsontot, kovaszilánkot, kevésbé jellegzetes edénytöredékeket, valamint négy, közel hiánytalan edényt találtunk. Három nyomott gömbtestű, rövid hengeres nyakú, hasán be-